

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในการที่ประเทศหนึ่งต้องการพัฒนาและเจริญเติบโตนั้นจะต้องสละส่วนหนึ่งของทรัพยากรของตนจากความต้องการในการบริโภคในปัจจุบันและใช้ทรัพยากรดังกล่าวไปในการสะสมทุน (Capital Formation) การเสียดสทรัพยากรจากการบริโภคในปัจจุบันคือ การออม (Saving) แม้ว่าการออมจะไม่ใช่เป็นปัจจัยเดียวที่กำหนดการเจริญเติบโต แต่ก็ยอมรับว่าการออมเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้การเจริญเติบโต และมีการพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว

โดยทั่วไปแล้วการพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่น่าพอใจนั้น เราจำเป็นต้องพึ่งพาปัจจัยสำคัญอื่นหนึ่ง คือ ปัจจัยทุน (Physical Capital) เพื่อใช้ในการลงทุน ซึ่งเงินทุนเหล่านั้นสามารถหาได้จาก 2 แหล่งด้วยกันคือ แหล่งที่เป็นเงินออมภายในประเทศ และแหล่งเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืมต่างประเทศ เนื่องจากทรัพยากรหรือเงินออมภายในประเทศไม่เพียงพอต่อการลงทุนนับตั้งแต่สังคมเศรษฐกิจไทยก้าวสู่ยุคของการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติในปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา การขาดแคลนเงินออมเป็นปัญหาของระบบเศรษฐกิจไทยมาโดยตลอด ซึ่งในช่วงแรกนั้นยังไม่มีควมรุนแรงมากนัก หากแต่จะทวีความรุนแรงขึ้นตามเวลาจนกลายเป็นปัญหาเรื้อรัง เมื่อระบบเศรษฐกิจมีปัญหาไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในระบบทำให้ระบบขาดสภาพคล่อง การแก้ปัญหาที่หันมากู้ยืมเงินจากต่างประเทศเข้ามาเพื่อพัฒนา และฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ ในการพึ่งพิงเงินทุนจากต่างประเทศในแต่ละครั้งนั้นย่อมมีขีดจำกัด ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการชำระหนี้ และความเชื่อมั่นของทุนต่างชาติต่อระบบเศรษฐกิจไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เศรษฐกิจของประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2531-2540 สูงถึงร้อยละ 8.3 ต่อปี และด้วยอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี และจากการที่มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดการขยายตัวการลงทุนในภาคผลิตต่าง ๆ และความต้องการเงินทุนเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สัดส่วนการลงทุนมวลรวม (Dross Domestic Investment) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในประเทศ (Gross Domestic Product) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.6 ในรอบปี พ.ศ. 2531 มาอยู่ที่ระดับเกินกว่าร้อยละ 40 ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2539 ก่อนจะลดลงต่ำเรื่อย ๆ มาอยู่ร้อยละ 35.0 ในปี พ.ศ. 2540

ในปี พ.ศ. 2539 - 2540 ประเทศไทยได้พบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากการไหลออกของเงินทุนต่างประเทศ จนเป็นผลทำให้เศรษฐกิจไทยขาดความมีเสถียรภาพ และเกิดผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก จนเป็นผลให้บริษัทจัดอันดับเครดิตลดอันดับเครดิตของประเทศลง ซึ่งก่อผลให้ต้นทุนการผลิตและพัฒนาประเทศสูงขึ้นตามไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลได้กระตุ้นให้ประชากรหันมาบริโภคมากยิ่งขึ้น เพื่อจะส่งผลที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดการลงทุน และมีการลงทุนเวียนเงินทุนในระบบเศรษฐกิจจนทำให้ประชากรมีการใช้จ่ายที่เกินตัวมีการนำสินค้าที่ฟุ่มเฟือยเข้ามาจำหน่าย และใช้ในการบริโภคภายในประเทศมากยิ่งขึ้น จนทำให้ประเทศขาดแคลนเงินออมอย่างใดก็ดีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเงินออมที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากจึงได้กำหนดเป้าหมายการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจไทย โดยได้กำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ในการสร้างโอกาสการออมของครัวเรือนเพื่อให้ประชาชนสามารถออมเงินได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของผลผลิตรวมในประเทศในปีสุดท้าย

การออมเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งของประเทศในการที่จะสนับสนุนการลงทุนและขยายการผลิตของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีเงินออมอย่างเพียงพอและไม่ต้องพึ่งเงินทุนจากต่างประเทศดังเช่น ใต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ แม้จะต้องเผชิญกับวิกฤตทางเศรษฐกิจเพียงใด ก็ยังสามารถฝ่าภาวะดังกล่าวได้โดยไม่บอบช้ำมากนัก ในอดีตการออมของประชากรมักจะออมในรูปของเงินสด ทรัพย์สินหรือสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันจัดเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

1. การออมในรูปเงินสด โดยปกติแล้วประชากรส่วนใหญ่จะออมในรูปเงินฝากธนาคาร เช่นเงินฝากเพื่อการศึกษา, เงินฝากออมทรัพย์ และฝากประจำ เป็นต้น
2. การออมในรูปหลักทรัพย์ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่จะถือครองในรูปของที่ดิน รวมถึงการถือครองหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ทองคำหรือเครื่องประดับต่าง ๆ การถือครองรถยนต์ พันธบัตร และตราสารทางการเงินต่าง ๆ
3. เงินออมในรูปสวัสดิการและอื่น ๆ เช่นการประกันชีวิต เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันซึ่งเป็นช่วงที่สถานะเศรษฐกิจถดถอยส่งผลให้บริษัท ห้างร้าน และสถาบันการเงิน ประสบกับปัญหาทางด้านสภาพคล่องทางการเงิน (Cash Flow Deficit) ทำให้ประชาชนไม่มีความมั่นใจในสถาบันการเงินต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity) ในระบบลดลง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

ในปัจจุบันประชาชนมีทางเลือกในการออมมากขึ้น และมีการขยายการออมออกไปในรูปแบบต่าง ๆ แตกต่างไปจากการออมจากอดีตค่อนข้างมาก ทั้งนี้เนื่องจากผลตอบแทนจากการออมในรูปแบบดอกเบี้ยให้ผลตอบแทนค่อนข้างต่ำจึงทำให้ประชาชนหันไปออมในรูปแบบต่าง ๆ ทดแทน

การพัฒนาภูมิภาคได้เริ่มให้ความสนใจอย่างจริงจังเมื่อประเทศไทยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 โดยได้จัดทำแผนพัฒนาห้าปีฉบับแรกขึ้น 3 ภาค ได้แก่ แผนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนภาคเหนือ และแผนภาคใต้ (สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2515) ทั้งนี้เนื่องจากความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาคกับส่วนกลางและความแตกต่างด้านรายได้มีมากขึ้น อันมีสาเหตุมาจากการกระจุกตัวของการพัฒนา และเริ่มดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 5 โดยกำหนดเมืองหลักเป้าหมายขึ้น 11 เมือง ให้กระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ จังหวัดเชียงใหม่ได้รับคัดเลือกให้เป็นเมืองหลักเพื่อพัฒนาให้ป็นศูนย์กลางความเจริญให้ป็นฐานเศรษฐกิจหลักของภูมิภาค ทั้งยังริเริ่มพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ขึ้น

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองหลักในการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคในปี พ.ศ. 2542 จังหวัดเชียงใหม่มีประชากรทั้งสิ้น 1,586,623 คน เป็นชาย 787,216 คน คิดเป็นร้อยละ 49.62 เป็นหญิง 799,407 คน คิดเป็นร้อยละ 50.38 ของประชากรทั้งหมด อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคือ ในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่มีจำนวน 119,793 คน ปัจจุบันโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่แม้จะอาศัยการผลิตภาคเกษตรเป็นหลัก โดยเฉพาะสาขาพืชผล แต่ในช่วงที่ผ่านมาภาคเศรษฐกิจภาคนอกเกษตรเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากสาขาบริการอุตสาหกรรมการค้าปลีก-ส่ง และการก่อสร้างขยายตัวเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะสาขาบริการและการท่องเที่ยว ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเติบโตตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกันสาขาอุตสาหกรรมก็ขยายตัวขึ้นเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

จากการที่มีฐานเศรษฐกิจสำคัญหลายชนิดทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่เป็นไปอย่างรวดเร็วและค่อนข้างมีเสถียรภาพ โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP: Gross Provincial Product) ในปี พ.ศ. 2540 จำนวน 82,443,823 พันบาท มีรายได้เฉลี่ยต่อคน (Per Capita GPP) จำนวน 57,015 บาท ปี 2540 จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบการค้าและบริการในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการมีจำนวนทั้งสิ้น 1,721 ราย โดยแยกเป็นห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล 3 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด 216 ราย บริษัทจำกัด 325 ราย และทะเบียนพาณิชย์ (เฉพาะอำเภอเมือง) 421 ราย รวมเป็นเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 1,920 ล้านบาท ส่วนประมาณการจำนวนผู้ประกอบการค้าที่มีได้จดทะเบียนการค้าส่วนใหญ่เป็นการประกอบกิจการ

การในรูปแบบแร่ แพลกยมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 800 ราย ในจังหวัดเชียงใหม่กระจายตัวอยู่ตามตลาดต่าง ๆ ทั้ง 9 ตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในย่านไนท์บาซาร์ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงความเป็นจริงแล้ว จังหวัดเชียงใหม่ยังมีการกระจาย รายได้ยังไม่คึกคัก โดยเฉพาะชนบทแล้วพบว่า ประชากรอำเภอรอบนอกมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำมาก คือประมาณปีละ 6,000 บาทต่อคน ความมั่งคั่งต่างๆ ของจังหวัดเชียงใหม่จึงตกอยู่เฉพาะเขตเมือง โดยเฉพาะประชากรในเขตเทศบาลแล้วส่วนมากจะมีรายได้สูงมีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างดี ทั้งนี้ เนื่องจากเขตเทศบาลเป็นศูนย์รวมเศรษฐกิจการค้า และบริการ จากผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี พ.ศ. 2539 พบว่า ครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณเดือนละ 9,040 บาทต่อเดือน ในจำนวนนี้ประมาณ 7,945 บาท หรือร้อยละ 87.9 เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค ซึ่งได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม ยาสูบ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ที่อยู่อาศัย ค่าตรวจรักษาพยาบาลและค่ายา ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสาร การบันเทิงและการอ่าน การศึกษา และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ส่วนค่าใช้จ่ายอีกประมาณ 1,095 บาท หรือร้อยละ 12.1 เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ซึ่งได้แก่ ค่าภาษี ของขวัญ และเงินบริจาค เบี้ยประกัน เงินซื้อสลากกินแบ่ง ดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือนพบว่า ครัวเรือนผู้ดำเนินธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตรมีค่าใช้จ่ายสูงที่สุดคือ ประมาณเดือนละ 12,223 บาท รองลงมาคือ ครัวเรือนลูกจ้างและครัวเรือนผู้ไม่ได้ปฏิบัติในเชิงเศรษฐกิจมีค่าใช้จ่ายประมาณเดือนละ 9,311 บาท และ 7,474 บาท ตามลำดับ ส่วนครัวเรือนผู้ถือครองทำการเกษตร มีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดคือ ประมาณเดือนละ 6,146 บาท

เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของรายได้ของครัวเรือนพบว่า รายได้หลักส่วนใหญ่ที่สำคัญมาจากค่าแรงงานและเงินเดือน เฉลี่ยประมาณเดือนละ 3,802 บาท หรือร้อยละ 38.8 ของรายได้ทั้งหมดรองลงมาได้แก่กำไรสุทธิจากการทำธุรกิจที่มีใช้การเกษตร ซึ่งรวมรายได้จากการเช่าห้องด้วยประมาณเดือนละ 2,326 บาท หรือร้อยละ 23.7 นอกจากนี้ครัวเรือนยังมีรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงินเฉลี่ยประมาณเดือนละ 797 บาท หรือร้อยละ 8.1 กำไรจากการประกอบกิจการเกษตร 707 บาท หรือร้อยละ 7.2 เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือ 491 บาท หรือร้อยละ 5.0 มีรายได้จากทรัพย์สินเดือนละ 373 หรือร้อยละ 3.8 รายรับที่เป็นตัวเงินอื่น ๆ อีกประมาณ 165 บาท หรือร้อยละ 1.7 สำหรับค่าประเมินค่าเช่าบ้านที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของและอยู่เอง ซึ่งถือเป็นรายได้ส่วนหนึ่งของครัวเรือน มีประมาณเดือนละ 1,145 บาท หรือร้อยละ 11.7

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายได้ และรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน ในปี พ.ศ. 2539-2540 พบว่า ในช่วงระยะเวลา 2 ปี ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ร้อยละ 26.4 หรือคิด

เป็นประมาณ ร้อยละ 13.2 ต่อปี ในขณะที่ครัวเรือนมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ร้อยละ 24.1 หากพิจารณาตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน จะเห็นว่าครัวเรือนเกือบทุกกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น ยกเว้นครัวเรือนผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจ เท่านั้น ครัวเรือนที่มีรายได้เพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ ครัวเรือนผู้ดำเนินธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 73.6 และมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่าครัวเรือนกลุ่มอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน คือ มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 66.2

จะเห็นได้ว่าครัวเรือนที่มีรายได้ส่วนใหญ่ค่อนข้างสูงจะเป็นครัวเรือนที่ดำเนินธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมของครัวเรือนในครั้งนี้ จึงได้ทำการศึกษาเฉพาะในเขตเทศบาล ทั้งนี้เนื่องจากเป็นแหล่งรวมทางเศรษฐกิจ มีการลงทุนและประกอบกิจการพาณิชย์หลากหลาย เป็นแหล่งการศึกษา และการท่องเที่ยว และเป็นศูนย์กลางคมนาคม ทำให้กลุ่มครัวเรือนมีรายได้มากขึ้น และมีการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันครัวเรือนที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลมีการกระจายรายได้ที่ไม่ดีนัก ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนจึงมุ่งเน้นศึกษาการออมในเขตเทศบาลเท่านั้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

การศึกษานี้ ได้มุ่งเน้นการศึกษารูปแบบการออมของครัวเรือนเพราะถือว่าเป็นกลุ่มที่มีการออมและการใช้จ่าย โดยอาศัยสิ่งจูงใจให้เกิดการออมและการจับจ่ายใช้สอย ซึ่งจำแนกวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการออม
3. เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มในการออมของครัวเรือนในอนาคต

1.3 ขอบเขตการศึกษา

สำหรับการศึกษานี้ ได้ทำการออกแบบสอบถามจำนวน 300 ชุดเพื่อทำการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยทำการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (Stratified Systematic Sampling) ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนครัวเรือนในแต่ละแขวง โดยจะครอบคลุมอาณาบริเวณของตำบลต่าง ๆ ตามเขตการปกครองของเทศบาลนครเชียงใหม่ ทั้ง 4 แขวงดังนี้

1. แขวงนครพิงค์ ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล มีจำนวนครัวเรือน 15,490 ครัวเรือน
สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม 71 ชุด คิดเป็นร้อยละ 23.67
2. แขวงกาวิละ ครอบคลุมพื้นที่ 5 ตำบล มีจำนวนครัวเรือน 16,552 ครัวเรือน
สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม 75 ชุด คิดเป็นร้อยละ 25.00

3. แขวงศรีวิชัย ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล มีจำนวนครัวเรือน 18,972 ครัวเรือน
 สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม 87 ชุด คิดเป็นร้อยละ 29.00
4. แขวงเมืองราช ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล มีจำนวนครัวเรือน 14,794 ครัวเรือน
 สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม 67 ชุด คิดเป็นร้อยละ 22.33

การสำรวจข้อมูลจะสุ่มโดยใช้เลขที่บ้านที่เป็นเลขคู่

1.4 คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. ครัวเรือน หมายถึง บุคคลในครัวเรือนที่มีจำนวนคนในครัวเรือนตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป
 อยู่ร่วมกันและมีการบริโภคปัจจัย 4 ร่วมกัน โดยบุคคลเหล่านี้อาจจะเป็นสามี ภรรยา หรือบุคคล
 ที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรืออาศัยอยู่ร่วมกันและมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว
2. รายได้ของครัวเรือน หมายถึง เงินได้ในรูปของตัวเงิน Money Income ของสมาชิกใน
 ครัวเรือน ซึ่งได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง กำไร เงินโอน ดอกเบี้ย หรือรายได้อื่น ๆ ที่หักค่าใช้จ่ายแล้ว
3. เงินออม หมายถึง ผลต่างระหว่างรายรับและรายจ่ายต่อเดือนของครัวเรือน และ
 ได้นำไปฝากไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สถาบันการเงิน ทรัพย์สิน เครื่องประดับ เป็นต้น
4. ขนาดของครัวเรือน หมายถึง จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน
5. จำนวนผู้มีรายได้ หมายถึง จำนวนผู้มีรายได้ทั้งหมดในครัวเรือน
6. การศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน
7. ทรัพย์สินสุทธิ หมายถึง ทรัพย์สินที่กลุ่มครัวเรือนถือครองอยู่ โดยที่หักหนี้สินแล้ว
 หรือไม่มีภาระที่ต้องชำระ
8. ผู้พึ่งพิง หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน ซึ่งไม่มีรายได้เป็นของตนเอง และ
 บริโภคปัจจัย 4 ร่วมกันในครัวเรือน

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

จากการศึกษารูปแบบของการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลครั้งนี้สามารถนำไปใช้
 ประโยชน์ดังนี้

1. สามารถนำผลการศึกษาครั้งนี้ไปวางแผน เพื่อระดมการออมของภาคครัวเรือนได้อย่าง
 มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายของสถาบันการเงินต่าง ๆ

3. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการประกอบการวางแผนระดมเงินฝากของสถาบันการเงิน เพื่อมุ่งไปยังกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ
4. ทราบถึงแนวโน้มการออมของครัวเรือนในอนาคต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University